

Meet the Boss

les 2 Speechen

In dit docentenblad staat alle benodigde informatie voor het voorbereiden en verzorgen van de tweede debatles. We gaan uit van een les van in totaal 50 minuten. Mochten de lessen op uw school 45 minuten duren, dan kunt u enige tijd winnen door de lokaalopstelling voorafgaand aan de les klaar te laten zetten.

LES 1	LES 2	LES 3	LES 4	LES 5	MEET THE BOSS DEBAT
Start met debat	Speechen	Samenvatten	Argumenteren	Vorbereiden	Debatteren

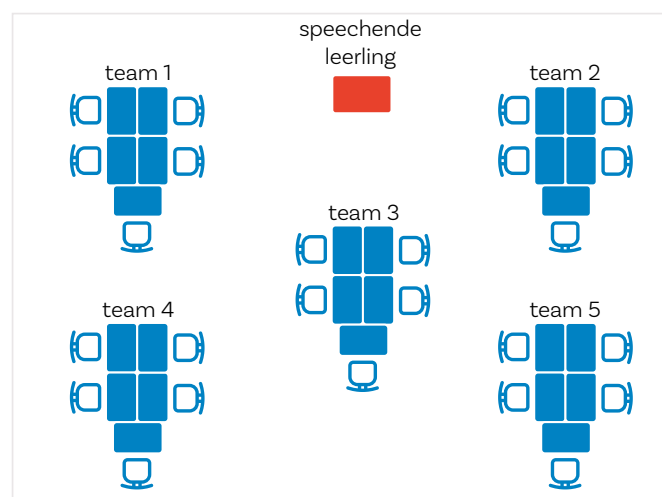
Lesverloop

00:00 - 00:03	Klaarzetten lokaalopstelling
00:03 - 00:05	Terugblik
00:05 - 00:15	Klassikale uitleg: Structuur en werkvorm
00:15 - 00:25	Speeches voorbereiden
00:25 - 00:45	Speeches voordragen en bespreken
00:45 - 00:50	Afsluiting & lokaal terugzetten

Benodigheden

- Beamer / smartboard (geluid is nodig)
- PowerPoint
- Lokaalopstelling
- Voorbeeldspeech in browser (Youtube via <http://tinyurl.com/speechstructuur>)
- Dobbelsteen (of digitaal alternatief)
- 1 vel schrijfpapier voor elke leerling

Lokaalopstelling

Lokaalopstelling

Formeer groepjes van 5 of 6 leerlingen met tafels en stoelen. Op pagina 1 is een mogelijke opstelling weergegeven. Zet ook een tafel zonder stoel klaar aan de voorkant van de klas. Vanachter deze tafel zullen leerlingen gaan spreken.

Leerdoelen

Hoofddoel van deze les:

- Leerlingen kunnen een gestructureerde speech geven

Subdoelen van deze les:

- Leerlingen durven een speech te geven
- Leerlingen kunnen contact maken met een publiek
- Leerlingen kunnen presenteren met passend gebruik van stem en gebaren
- Leerlingen kunnen een vreemd standpunt verdedigen, zelfs als dat tegen hun mening indruist
- Leerlingen kunnen een debatstelling van concrete uitleg voorzien

Leren debatteren door te doen

Debatteren is een vaardigheid. Om een vaardigheid (aan) te leren, is het beoefenen essentieel. Tijdens deze debatlessen is de klassikale uitleg daarom steeds kort en bondig. De lestijd wordt vooral besteed aan oefeningen. Tijdens de oefeningen geeft u concrete tips die leerlingen direct in de praktijk kunnen brengen. Met deze benadering bereikt u de beste leerresultaten, terwijl ook de leerlingen gemotiveerd blijven door de groei die zij ervaren.

Toelichting: Werkvorm

‘verdedig het onverdedigbare’

Verdedig het onverdedigbare is een speechoefening. Deze werkvorm is geschikt om het structureren van een mondeling betoog aan te leren. Tegelijkertijd krijgen leerlingen meer ervaring met het presenteren voor publiek. De gekozen stellingen zijn opzettelijk moeilijk om te verdedigen en op het eerste gezicht absurd. Leerlingen mogen dan ook creatief zijn met het bedenken van argumenten en hoeven niet altijd serieus te blijven. Van leerlingen wordt wel verwacht dat zij over hun eigen mening heenstappen. Zij spreken niet als zichzelf, maar vervullen een rol wanneer zij een vreemd standpunt verdedigen. Dit is een belangrijke stap naar de open denkhouding die bij debatteren belangrijk is. Als docent is het uw rol om leerlingen in dit proces te begeleiden en aan te moedigen. Spreken kan voor leerlingen heel spannend zijn. Deze laagdrempelige en luchtige oefening kan bijdragen aan het verminderen van spreekangst. Aanmoedigende feedback na de speech versterkt dit effect.

Tot slot leren leerlingen dat een stelling van uitleg moet worden voorzien. Dit noemt men ook wel de *definitie* van de stelling. Dit is belangrijk, omdat woorden in een stelling verschillend kunnen worden opgevat. Dat brengt het risico met zich mee dat voor- en tegenstanders langs elkaar heenpraten, elk over hun eigen opvatting van de stelling. Of dat het debat blijft hangen op onduidelijkheden. In de video die de leerlingen vandaag gaan bekijken wordt ook uitleg gegeven aan een debatstelling. De spreekster maakt aan het begin van haar speech in een paar zinnen duidelijk wat er precies moet veranderen. Oftewel hoe de stelling moet worden opgevat. Dit is een belangrijke toevoeging! In deze les hoeven leerlingen slechts bewust te worden gemaakt dat het geven van een korte definitie (van hoogstens een paar zinnen) verstandig is. Meer instructie en verdieping omtrent dit onderwerp zal aan bod komen in les 5.

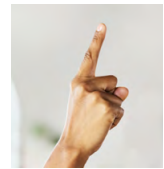

Timekeeper

Tijdens deze les gaan leerlingen spreken binnen een maximum aan spreektijd. Deze tijd moet worden bijgehouden en door middel van signalen aan de spreker worden gecommuniceerd. U kunt als docent ervoor kiezen om dit zelf te doen. Dit vergt wel kostbare aandacht, dus wij adviseren om deze taak te delegeren aan een betrouwbare leerling met een smartphone.

Hoe werkt het?

- Geef aan hoeveel minuten resteren, door dat aantal vingers duidelijk zichtbaar voor de spreker op te steken. Als de spreker nog één minuut te gaan heeft, steekt u dus één vinger in de lucht.
- Wanneer de spreker nog 30 seconden over heeft, geeft u dit aan door de hand omhoog, palm omlaag, vingers horizontaal gestrekt en duim parallel te houden.
- De laatste 10 seconden telt u met uw vingers in de lucht af. Zodra de tijd verstreken is, geeft u een klap op de tafel. De spreker heeft vanaf dat moment nog maximaal 15 seconden om af te ronden. Mocht de spreker ook die extra tijd overschrijden, dan kunt u met luid applaus de spreker overstemmen.

Gedetailleerd programma

00:00 - 00:03 Lokaal klaarzetten (3 min)

Zet de powerpoint klaar (SLIDE 1).

Laat leerlingen het lokaal in de juiste opstelling zetten: 5 groepjes met tafels en stoelen.

Plaats ook een tafel aan de voorkant van het lokaal voor de sprekers.

00:03 - 00:05 Start les - terugblik (2 min)

Zéér bondige terugblik (SLIDE 2) op de vorige les: specifiek het kort aanstippen van de 3 kenmerken van debat (SLIDE 3).

00:05 - 00:10 Klassikale uitleg: Presenteren & Speechstructuur (5 min)

Kondig aan dat leerlingen vandaag gaan oefenen met het geven van speeches (SLIDE 5). Vertel eerst kort (in 2 minuten) iets over de drie belangrijke aandachtspunten van presentatie door middel van een interactief gesprek met de klas (SLIDE 6).

TIP Doe zelf voor hoe het wel of juist niet moet. Bijvoorbeeld: Praat een keer zeer monotoon en vraag wat leerlingen ervan vinden. Of beweeg uw armen druk heen en weer als u praat en vraag wat hiervan het effect is.

Geef aan dat u de leerlingen nu laat zien hoe ze straks hun speech gaan opstellen (SLIDE 7). Omdat per speech meerdere onderwerpen aan bod komen, moet er overzicht blijven voor de toehoorders. Om die reden is het belangrijk om te leren structureren. Geef aan dat u de leerlingen nu laat zien hoe de sprekers hun speech kunnen ordenen door middel van een voorbeeldspeech (SLIDE 8). Wissel naar de Youtube-video die al klaar staat in de browser (tinyurl.com/speechstructuur). In deze video wordt de volgende speechstructuur gebruikt:

- **Inleiding**
- **Uitleg stelling** (hoe?)
- **Aankondiging argumenten** (label)
- **Uitwerkingen argumenten** (uitleg bij elk label)
- **Opsomming** (labels)
- **Conclusie** (slotzin)

Vraag na afloop aan de leerlingen of ze deze speech goed konden volgen. Vraag hoe vaak de spreekster in de video haar argumenten heeft genoemd (3 keer). Benadruk het belang van labels (titels of etiketten van de behandelde punten). Daarmee wordt een publiek geholpen om te onthouden wat de belangrijkste punten zijn in de speech. Benoem tot slot dat in de video er uitleg werd gegeven aan de stelling. De spreekster stelde en beantwoordde de vraag "hoe gaan we dat doen?". En gaf daarna aan hoe de stelling zal worden uitgevoerd ("huiswerk wordt schoolwerk", "docenten aanwezig om te helpen"). Door deze uitleg is het voor iedereen veel duidelijker waar het debat over gaat. Kondig aan dat u deze uitleg van de stelling straks ook verwacht van de leerlingen in hun oefenspeech.

Laat nu (SLIDE 9) zien. Benoem dat dit de structuur is voor de speeches van vandaag en van de speeches in de debatten die nog gaan volgen.

00:10 - 00:15 Klassikale uitleg werkvorm “Verdedig het onverdedigbare” (5 min)

De klas is al ingedeeld in 5 teams overeenkomstig de lokaalopstelling. Geef elk team een letter, team A, B, C, D en E. *Ieder team zal straks 1 spreker leveren die voor de klas een speech van 2 minuten zal gaan geven.* Dit betoog zal gaan over een onderwerp waarvan het moeilijk is om voorstander te zijn (SLIDE 10), vandaar dat de oefening heet: “Verdedig het onverdedigbare”!

Het is vooral de bedoeling dat de leerlingen gestructureerde speeches geven met:

- **Korte inleiding**
- **Uitleg stelling** (eventueel)
- **Aankondiging argumenten** (3 labels)
- **Uitwerkingen argumenten** (stapsgewijze toelichting bij elk label)
- **Opsomming** (3 labels)
- **Conclusie** (slotzin)

Ieder team krijgt straks een eigen stelling. Daarna gaat iedere leerling samen met zijn of haar team overleggen en vervolgens zelf een eigen speech voorbereiden.

Benadruk dat het belangrijk is om voldoende op te schrijven, maar niet de gehele speech uit te schrijven. Dit voorkomt dat leerlingen gaan oplezen i.p.v. toespreken. Het beste is om alleen de eerste en laatste zin volledig uit te schrijven. Verder zijn alleen steekwoorden nodig voor elk onderdeel en argument.

Leg uit dat u van iedere spreker *DRIE* argumenten verwacht (let op: in de voorbeeldvideo waren het er maar twee). Elk argument moet voorzien zijn van een duidelijk label en uitleg waarom het aannemelijk is.

Kondig dan nu de stellingen één voor één aan voor ieder team (SLIDE 11 t/m 16) en laat iedere leerling de toegewezen stelling opschrijven. Zet terwijl leerlingen de speeches voorbereiden de structuurslide in beeld (SLIDE 17).

00:15 - 00:25 Speeches voorbereiden (10 min)

Leerlingen mogen met hun teamgenoten overleggen, maar schrijven uiteindelijk allemaal individueel aan hun eigen speech! Het is dus belangrijk dat elke leerling een schrijfvel en pen voor zich heeft en gebruikt. Kondig aan dat in de laatste 2 minuten van de voorbereiding per groep willekeurig bepaald zal worden wie van elke groep de speech zal geven. Laat daarna de leerlingen brainstormen en schrijven.

In de laatste 2 minuten: kies voor elke groep met behulp van een dobbelsteen (of digitaal alternatief) wie gaat spreken. Leerlingen mogen zelf een uniek nummer kiezen van 1 t/m 6. Vervolgens gooit u met de dobbelsteen. De leerling met het overeenkomstige nummer zal de speech gaan geven. Herhaal dit voor alle groepjes. Geef deze verkozen leerlingen vervolgens nog de laatste minuten om zich mentaal voor te bereiden.

Toelichting: Dankzij de dobbelsteen krijgen leerlingen de indruk dat het willekeurig is wie er uiteindelijk moet spreken. Dit voorkomt dat u als docent iemand uit moet kiezen en kan een heleboel weerstand en onderhandelingen voorkomen.

Toelichting: Door pas laat de uiteindelijke spreker bekend te maken, weten de leerlingen niet wie er wel of niet hoeft te gaan speechen. Ze zullen voor de zekerheid allemaal aan de slag gaan met de voorbereiding. Hiermee voorkomt u dat leerlingen zich terugtrekken en houdt u meer leerlingen actief.

00:25 – 00:45 | **Speechen (20 min)**

Vraag alle leerlingen om zich te richten op de tafel voor de klas, waarachter de leerlingen straks zullen gaan speechen. Zoek zelf een zitplek ertegenover. Leg eerst uit welke tijdsignalen worden gegeven (wijsvinger geeft aan: nog 1 minuut, halve maan geeft aan: nog 30 seconden, klap op tafel geeft aan: nu echt afronden! na de klap is er nog 15 seconden uitloop). Delegeer het bijhouden van de tijd en de signalen gerust aan een leerling met een smartphone.

Vraag om een luid applaus voor de eerste spreker. Spoor ook applaus aan na afloop van de speech. Bespreek na de speech kort of de structuur gevolgd is. Structuur is immers het belangrijkste leerpunt bij deze oefening. Geef waar nodig aanvullende feedback op stijl (spreektempo, houding, kijkgedrag, beweging, etc.). Herhaal deze procedure voor elk van de vijf sprekers.

TIP Mochten onderdelen van de structuur ontbreken in de speech, laat de spreker dan de speech afmaken, maar niet gelijk erna gaan zitten. Vraag de spreker, terwijl hij of zij nog staat, om het missende onderdeel alsnog toe te voegen. Bijvoorbeeld: “hoe zou je de drie labels aan het begin van je speech hebben aangekondigd?” of “zou je de stelling nog even van uitleg kunnen voorzien?”. Daarna mag de leerling natuurlijk gaan zitten.

00:45 – 00:50 | **Nabespreken & lokaal terugzetten (5 min)**

Laat alle leerlingen weer zitten (SLIDE 17). Bedank de leerlingen voor hun inzet, laat ze het lokaal terugzetten in de oorspronkelijke opstelling en sluit de les af.

TIP Vraag aan de leerlingen, als daar nog tijd voor is, wat ze deze les geleerd hebben. Op deze manier vatten ze zelf de les samen en onthouden ze vaak meer!

EINDE LES 2

Wilt u meer weten?

Deze lesbrief is ontwikkeld door de DebatUnie voor het project Meet the Boss. Heeft u vragen?

Kijk dan op www.debatunie.nl of bel 071 203 2403

Breng samen met
Jet-Net & TechNet
technologie tot leven!

www.jet-net.nl/voortgezet-onderwijs

onderdeel van

